FUNCȚIONALITATEA *CURRICULUMULUI LA LIMBA STRĂINĂ* DIN PERSPECTIVA CADRELOR DIDACTICE-MONITORI: APLICARE, EVALUARE, RECOMANDĂRI

THE FUNCTIONALITY OF THE FOREIGN *LANGUAGE CURRICULUM* FROM THE PERSPECTIVE OF TEACHERS: IMPLEMENTATION, EVALUATION, RECOMMENDATIONS

CZU: 373.5.016:811.1/.8`243 **https://doi.org/10.59295/dccce2025.03**

Ion GUȚU
ORCID: 0000-0003-3302-4829
E-mail: ioangutu5@gmail.com
Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, Republica Moldova

Nadejda MIȘENINA
ORCID: 0000-0002-1175-3281
E-mail: nadejdamisenina@gmail.com
Instituția Publică Liceul Teoretic "Mihai Eminescu", Bălți, Republica Moldova

Tatiana FETCU
ORCID: 0009-0009-7080-1536
E-mail: tatianafetcu@yahoo.com
Instituția Publică Liceul Teoretic "Gheorghe Asachi", Chișinău, Republica Moldova

Abstract: *This article analyzes the functionality of the Foreign Language Curriculum (2018/2020) in the Republic of Moldova from the perspective of teacher-monitors involved in a national curricular monitoring program. Using a qualitative methodology, the study draws on data collected through the Electronic Monitoring Register (EMR), focusing on the coherence between the written and taught curriculum across primary, lower secondary, and upper secondary education. The analysis examines six key variables related to thematic relevance, objectives, content, methodology, student engagement, and resource management. Findings indicate a generally satisfactory alignment of the curriculum with the levels of the Common European Framework of Reference for*

Languages (A1–B1), while also identifying practical challenges such as content differentiation, methodological diversity, and time constraints. The study highlights the role of teacher-monitors in offering authentic insights into curriculum implementation and formulates recommendations to enhance curriculum coherence, textbook design, and teacher training. The EMR proves to be a valuable instrument for capturing evidence from classroom practice and for informing future curriculum reforms that respond to real educational needs.

Keywords: *curriculum, evaluation, foreign language, implementation, monitoring.*

INTRODUCERE

Aprobarea ***Curriculumului la Limba străină 1 (CLS1)*** [1; 2; 3] de către Ministerul Educaţiei, Culturii şi Cercetării al Republicii Moldova a marcat debutul unei noi etape în reforma curriculară, începând cu anul şcolar 2018/2019. Documentul a adus schimbări semnificative în structura, conţinutul şi metodologia procesului educaţional, fiind fundamentat pe o abordare psiho/sociocentristă, adică centrată pe elev şi pe finalităţi, exprimate în termeni de competenţe. ***CLS1*** a fost aliniat standardelor europene, în special recomandărilor ***Cadrului European Comun de Referinţă pentru Limbi. Volum complementar (CECRL VC)*** [4].

Implementarea acestuia s-a desfăşurat într-un context educaţional dinamic, marcat de digitalizarea accelerată a educaţiei, diversificarea nevoilor lingvistice ale elevilor, dar şi de provocări privind formarea continuă a cadrelor didactice şi accesul la resurse adecvate în instituţiile de învăţământ. În vederea evaluării impactului şi eficienţei acestor reforme, ministerul a lansat mai multe granturi de stat, unul dintre acestea fiind câştigat de Universitatea de Stat din Moldova (USM)[1], vizând iniţierea unui proces de monitorizare naţională a curricula disciplinare, cu implicarea directă a cadrelor didactice monitori (CDM). Monitorizarea curriculumului şcolar este o practică educaţională cunoscută despre importanţa căreia au scris atât autori de peste hotare

1 Proiectul din cadrul Subprogramului (2024-2027) Teoria şi metodologia monitorizării şi dezvoltării continue şi ciclice a curriculumului şcolar care prevede şi monitorizarea CLS1 in funcţie [2018; 2020].

ca L. Stenhouse [5], M. Scriven [6], S. Grundy [7], W. Littlewood [8], cât şi din ţară: Vl. Guţu. C. Ţurcanu, M. Şevciuc [9], inclusiv articolele noastre precedente [10].

Datele colectate în cadrul monitorizării oferă o imagine de ansamblu asupra modului în care politicile şi principiile curriculare se reflectă în realitatea practicii educaţionale. În acest sens, devine esenţială evaluarea funcţionalităţii ***CLS1*** din perspectiva acestor actori-cheie ai sistemului educaţional, care îmbină experienţa practică cu rolul de evaluatori ai implementării curriculare.

Scopul prezentului articol este de a analiza modul în care ***CLS1*** este perceput, aplicat şi evaluat de către CDM din republică în baza datelor fixate în *Registrul electronic de monitorizare (REM)*[2] a ***CLS1***, deja compartimentul II - *Monitorizarea operaţională a funcţionalităţii curriculumului predat,* şi care a fost completat la toate ciclurile şcolare în baza manualelor de limba engleză şi franceză. Studiul urmăreşte ca *obiective* identificarea percepţiilor CDM cu privire la claritatea, coerenţa şi aplicabilitatea ***CLS1***, stabilirea punctelor forte şi a dificultăţilor întâmpinate în implementarea curriculumului, precum şi formularea unor recomandări de îmbunătăţire, pe baza datelor colectate prin intermediul activităţilor de monitorizare.

Prin acest studiu, se doreşte contribuirea la o mai bună înţelegere a procesului de implementare curriculară şi la consolidarea strategiilor educaţionale viitoare, în vederea dezvoltării unei generaţii de curricula naţionale mai adaptate şi sustenabile. Acest lucru poate fi obţinut prin formularea unor sugestii şi recomandări menite să contribuie la consolidarea unui dialog constructiv între elaboratorii politicilor educaţionale şi practicienii din domeniu.

Într-un sistem educaţional în continuă transformare, funcţionalitatea curriculumului rămâne o prioritate esenţială pentru asigurarea calităţii procesului de predare-învăţare. Chiar dacă ***CLS1*** (2018; 2020) a fost elaborat conform tendinţelor europene şi recomandărilor ***CECRL VC***, eficienţa implementării depinde mai ales de modul în care acesta este receptat şi aplicat în practica şcolară naţională.

2 Elaborat în cadrul lucrării Monitorizarea curriculumului şcolar: concept şi metodologie (Vl. Guţu et alii, 2024) din cadrul Centrului de Cercetări Ştiinţifice "Politici educaţionale şi sociale" al Universităţii de Stat din Moldova.

Evaluarea funcționalității curriculumului prin vocea CDM implicate direct în procesul de monitorizare oferă date valoroase pentru adaptarea politicilor educaționale și susținerea unei reforme curriculare durabile [9, p. 28-41; 11, p. 21-51; 12, p. 517-523; 13, p. 23 - 44].

METODOLOGIA APLICATĂ ȘI VARIABILELE DE MONITORIZARE

Cercetarea de față se bazează pe o metodologie calitativă, centrată pe analiza datelor obținute prin intermediul *REM*, utilizat în cadrul programului național de monitorizare desfășurat în perioada 2024-2025. Instrumentul a fost elaborat cu scopul de a colecta informații relevante privind funcționalitatea ***CLS1*** din perspectiva CDM, implicate direct în procesul de predare și implementare a acestui document de politici lingvistice educative.

REM a ***CLS1*** predat este un instrument esențial pentru asigurarea calității procesului educațional și pentru alinierea dintre curriculumul scris și cel predat[3], având o serie de *avantaje* benefice procedurii în cauză precum:

- *asigurarea coerenței dintre curriculumul scris și cel predat,* prin verificarea clară a corespondenței dintre ceea ce este prevăzut în documentele curriculare și ceea ce se realizează efectiv în clasă, fiind evitate abaterile sau interpretările arbitrare.
- *orientarea spre competențe (specifice, interdisciplinare, transversale),* prin conformarea cu nivelurile ***CECRL*** (A1, A2, B1), ceea ce susține dezvoltarea unui învățământ modern, axat pe rezultatele învățării.
- *reflectarea progresivă a activităților de predare,* prin examinarea fiecărei unități de învățare din perspectiva temei, obiectivelor, conținuturilor, metodelor, evaluării și impactului asupra elevilor, fapt ce permite o analiză fină și adaptarea strategiilor didactice.
- *centrarea pe elev și pe învățarea activă,* prin valorificarea principiilor precum individualizarea, ritmul propriu de învățare, motivarea elevului și utilizarea metodelor interactive, care asigură în ansamblu un climat favorabil învățării autentice.
- *evaluarea echilibrată și funcțională,* prin includerea unor criterii privind diversificarea și echilibrul între formele de evaluare (orală,

3 CDM au participat și la două formări în cadrul Proiectului dat privind aplicarea în practică a celor 2 compartimente ale REM a CLS1 (noiembrie/decembrie 2024, USM).

scrisă, online), promovarea autoevaluării şi evaluarea contextualizată, susţinând evaluarea ca parte integrantă a învăţării, nu doar ca instrument de control.

- *abordarea interdisciplinară şi contextualizată,* prin evaluarea capacităţii de integrare a conţinuturilor de la LS cu alte discipline (limba română, LS2, istorie, geografie), precum şi aplicabilitatea cunoştinţelor în contexte reale şi variate.
- *utilitatea pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice,* prin oferirea unui cadru de autoanaliză, reflecţie şi dezvoltare profesională continuă, ajutându-i să-şi îmbunătăţească planificarea, implementarea şi evaluarea demersurilor educaţionale.
- *colectarea de date pentru politici educaţionale,* prin structurarea observaţiilor şi a dificultăţilor întâmpinate.

În aşa fel, *REM* oferă date importante pentru factorii decizionali în vederea ajustării ***CLS1*** şi a manualelor, dar şi în formarea continuă a cadrelor didactice.

Analiza Compartimentului I al *REM*, axată pe *corespondenţa între curriculumul scris şi cel predat* la LS1, a oferit o imagine clară a nivelului de implementare a prevederilor curriculare în practica educaţională. Evaluarea s-a realizat în baza variabilelor de monitorizare grupate în cinci arii-cheie: *centrarea pe elev, formarea competenţelor, învăţarea activă, relevanţa conţinuturilor* şi *evaluarea.* Rezultatele obţinute prin utilizarea *REM* evidenţiază un nivel mediu de aplicare a principiului centrat pe elev, susţinut prin iniţiative funcţionale precum consiliile elevilor, activităţile online şi crearea unui climat favorabil învăţării, însă cu nevoi clare de îmbunătăţire în direcţia individualizării procesului educaţional, adaptării ritmului de lucru şi stimulării iniţiativei personale. De asemenea, se constată o valorificare insuficientă a potenţialului învăţării diferenţiate şi a motivaţiei interne, în ciuda unei alinieri declarative la ***CECRL VC*** în formarea competenţelor, persistând decalaje semnificative în aplicarea efectivă, mai ales în ceea ce priveşte competenţele plurilingve, pluriculturale şi de mediere. Se semnalează necesitatea integrării mai profunde a proiectelor interdisciplinare şi a unei corelări coerente între curriculum, manuale şi ghiduri metodologice, precum şi a diversificării strategiilor didactice şi a

integrării eficiente a tehnologiei. Conținuturile, deși în general adecvate, necesită actualizare pentru a deveni mai atractive, relevante și ancorate în realitatea elevilor, iar manualele trebuie revizuite astfel încât să reflecte nivelurile reale ale elevilor și să susțină o învățare diferențiată. În plan evaluativ, se impune o aliniere mai riguroasă la noile cerințe ale ***CECRL VC*** prin diversificarea formelor de evaluare, promovarea autoevaluării și a evaluării online, dar mai ales prin sistematizarea relației dintre obiectivele de învățare și produsele finale realizate de elevi, în vederea creșterii coerenței și relevanței procesului educațional.

Compartimentul II – *Monitorizarea operațională a funcționalității curriculumului predat la LS1,* are drept misiune evaluarea aplicării concrete a curriculumului scris în procesul didactic, prin observarea directă a coerenței, relevanței și eficienței fiecărei unități de învățare (5-6 unități din manualele aprobate de minister la limba engleză și franceză). În așa fel, s-a putut identifica modul în care sunt implementate unitățile de conținut, obiectivele operaționale, metodele de predare și strategiile de evaluare, în raport cu nivelurile ***CECRL VC*** și particularitățile de vârstă ale elevilor.

Obiectivele principale ale acestui compartiment au fost:

- *verificarea conformității dintre tema lecției și curriculumul scris/manualul de LS1;*
- *analiza calității proiectării didactice (obiective, activități, sarcini) și a gradului de racordare la nivelurile* ***CECRL*** *(A1, A2, B1);*
- *evaluarea eficienței metodelor didactice și a activităților de învățare în raport cu învățarea activă, interactivă și online;*
- *monitorizarea implicării reale a elevilor (activi/pasivi, însușirea temei);*
- *identificarea nevoii de resurse complementare și aprecierea timpului necesar pentru atingerea obiectivelor lecției.*

Prin urmare, Compartimentul I a reușit să evidențieze o implementare parțială, cu bune practici punctuale și cu un potențial real de dezvoltare, care ar putea fi valorificat prin ajustări curriculare, metodologice și resurse curriculare (manuale, ghiduri, platforme digitale). În cele ce urmează, vom încerca să estimăm pe cât a reușit deja Compartimentul II să ofere un cadru analitic clar pentru a calibra

procesul de predare la cerinţele actuale ale curriculumului modern, sprijinind atât reflecţia cadrelor didactice, cât şi optimizarea deciziilor educaţionale la nivel instituţional, mai ales din perspectiva noului curriculum de generaţia a V-a.

ANALIZA REZULTATELOR ŞI OPINIILOR CADRELOR DIDACTICE-MONITORI ÎN BAZA DATELOR COMPLETATE ÎN *REGISTRUL ELECTRONIC DE MONITORIZARE A CURRICULUMULUI LA LIMBA STRĂINĂ*

Evaluarea ***CLS1*** în baza Compartimentului II - *Monitorizarea operaţională a funcţionalităţii curriculumului predat* al *REM* a permis culegerea unor date relevante direct din teren, reflectând experienţele reale ale practicienilor şi oferind o imagine contextualizată asupra modului în care curriculumul este transpus în practica educaţională zilnică. Ca şi în cazul Compartimentului I, au fost discriminate o serie de variabile capabile să ne asigure evaluarea obiectivă şi complexă a *Unităţilor de învăţare* din manualele de limba engleză şi franceză la toate ciclurile de studii, din diferite şcoli şi licee de către CDM cu diferit grad didactic. Ca variabile ale Compartimentului II al *REM* au fost propuse componentele majore şi constante ale unei *Unităţi tematice* din manuale, cum ar fi:

- *conformitatea temei lecţiei/lecţiilor cu curriculumul scris* (tema prezentă şi tratată corespunzător manualului, numărul de ore din ***CLS1*** adecvat pentru tratarea temei/unităţii),
- *claritatea şi coerenţa obiectivelor* (obiectivele operaţionale în acord cu obiectivele generale şi specifice ale disciplinei, formulate conform taxonomiei educaţionale (cunoştinţe, capacităţi, atitudini şi valori), facilitează formarea progresivă şi coerentă a competenţelor vizate).
- *calitatea conţinuturilor* (conţinutul accesibil nivelului de pregătire al elevilor, actual, relevant şi atractiv pentru elevi),
- *optimizarea procesului de predare-învăţare* (activităţile susţin realizarea obiectivelor lecţiei, metodele şi exerciţiile din manual promovează învăţarea activă şi interactivă, se oferă oportunităţi pentru învăţarea individualizată, adaptată diferitelor categorii de elevi, existenţa şi utilizarea materialelor didactice complementare),
- *angajarea şi implicarea elevilor* (numărul de elevi activi/pasivi în

cadrul lecției, numărul de elevi care au însușit sau nu tema, gradul de motivație al elevilor pentru studierea subiectului),

- *gestionarea timpului și resurselor* (timpul suficient pentru desfășurarea activităților și exercițiilor din manual, timpul și resursele disponibile pentru evaluarea tuturor elevilor la tema dată).

În consecință, remarcile fixate de către CDM în baza *REM* ne autorizează să facem constatări și sugestii pentru fiecare din variabilele sus-menționate prin sintetizarea celor mai pertinente date din *REM* la compartimentul II în cadrul *Tabelului de monitorizare a unității de învățare* respective. Având în vedere faptul că volumul unui articol nu permite etalarea și analiza tuturor rezultatelor de la toate ciclurile/nivelurile și de la ambele limbi pentru toate variabilele[4], am optat pentru o sinteză a datelor expuse de toate CDM de la fiecare ciclu (primar, gimnazial, liceal) pentru fiecare din cele șase variabile cu constatările ulterioare de rigoare. Această alegere permite identificarea unui cadru comun de funcționalitate curriculară, păstrând totodată un echilibru între detaliere și relevanță sistemică.

Tabel 1. Sinteza datelor evaluării la ciclul primar/nivel A1, limbile engleză și franceză

Nr. crt.	Variabilă	Indicator	Fixarea rezultatelor	Comentari/ Sugestii
1	***Conformitatea temei lecției/ lecțiilor cu curriculumul scris***	Tema este prezentă și tratată corespunzător în manualul școlar; numărul de ore prevăzut în curriculumul la LS I este adecvat pentru	Temele lecțiilor corespund unităților prevăzute în CLS1. Manualele acoperă temele relevante, iar alocarea timpului este în general adecvată.	*Se recomandă consolidarea continuității dintre curriculum și manuale, precum și ajustarea numărului de ore acolo unde complexitatea temei o impune.*

4 Analiza completă a rezultatelor obținute în baza datelor fixate în REM a CLS1 de către CDM va fi prezentată in viitoarea monografie Monitorizarea Curriculumului la Limba Străină (2018/2020) din perspectiva noilor viziuni educaționale asupra glotodidacticii, care va fi elaborată în cadrul proiectului sus-menționat, așa cum se va proceda și în cazul altor discipline (limba română, istoria, geografia etc.).

		tratarea temei / unităţii.		
2	***Claritatea şi coerenţa obiectivelor***	Obiectivele operaţionale sunt în acord cu cele generale şi specifice, formulate conform taxonomiei educaţionale, sprijinind o formare progresivă a competenţelor.	Obiectivele operaţionale sunt formulate în conformitate cu taxonomia educaţională şi reflectă coerenţa curriculară. Se remarcă o orientare spre competenţe.	*Este oportună includerea unor repere de reflecţie pentru elevi şi a unor exemple concrete în ghidurile metodologice pentru facilitarea formulării obiectivelor coerente.*
3	***Calitatea conţinuturilor***	Conţinutul este accesibil nivelului elevilor, actual, relevant şi atractiv.	Conţinuturile propuse sunt adaptate nivelului A1, relevante pentru vârsta elevilor şi variate ca domeniu tematic. Se menţine atractivitatea şi caracterul funcţional.	*Se sugerează introducerea mai multor teme apropiate de interesele elevilor şi adaptarea conţinuturilor la realitatea locală pentru a stimula motivaţia.*
4	***Optimizarea procesului de predare-învăţare***	Activităţile susţin obiectivele lecţiei, metodele promovează învăţarea activă; există oportunităţi de individualizare.	Activităţile de învăţare promovează implicarea activă a elevilor, metodele sunt variate, dar utilizarea resurselor complementare rămâne limitată.	*Ar fi utilă diversificarea metodelor didactice prin utilizarea resurselor complementare şi adaptarea activităţilor pentru nevoile variate ale elevilor.*
5	***Angajarea şi implicarea elevilor***	Se analizează implicarea elevilor la lecţie şi gradul lor de	Gradul de angajare al elevilor este ridicat, lecţiile sunt interactive şi bine corelate cu	*Se recomandă crearea unor sarcini diferenţiate şi interactive*

		motivaţie faţă de subiect.	interesele copiilor, deşi implicarea pasivă se manifestă punctual.	*care să stimuleze participarea tuturor elevilor, inclusiv a celor cu nivel de competenţe mai scăzut.*
6	***Gestionarea timpului şi a resurselor***	Timpul şi resursele permit desfăşurarea eficientă a lecţiei şi evaluarea elevilor.	Timpul este utilizat eficient pentru majoritatea temelor; manualele sunt bine corelate cu durata orelor, dar se recomandă ajustări pentru evaluarea complexă/completă.	*Este necesară o planificare mai flexibilă a timpului pentru evaluări formative / sumative şi utilizarea eficientă a resurselor didactice auxiliare.*

Concluziile monitorizării ***CLS1*** predat la ciclul primar/nivel A1 evidenţiază o corelare satisfăcătoare între curriculum, manuale şi practici didactice, cu lecţii bine structurate, obiective operaţionale aliniate competenţelor şi metode care susţin învăţarea activă, dar şi cu unele disfuncţionalităţi ce reclamă ajustări. Se constată nevoia unei continuităţi mai clare între curriculum şi manuale, prin completarea acestora cu activităţi vizuale, materiale autentice şi resurse digitale care să sprijine învăţarea contextualizată, precum şi diferenţierea activităţilor şi adaptarea acestora la ritmurile şi nivelurile reale ale elevilor. Obiectivele lecţiilor ar trebui formulate într-un limbaj accesibil vârstei, sprijinind astfel învăţarea progresivă, iar unele exerciţii din manuale necesită ajustare pentru a nu depăşi capacităţile cognitive ale elevilor mici. Se recomandă utilizarea jocului didactic, a învăţării prin acţiune şi a sarcinilor integrate (cântec, mişcare, desen), precum şi gestionarea eficientă a timpului şi resurselor. De asemenea, este esenţială formarea continuă a cadrelor didactice pentru planificarea didactică centrată pe competenţe şi pentru consolidarea unei educaţii incluzive şi eficiente.

Tabel 2. Sinteza generalizată a rezultatelor şi sugestiilor monitorizării *CLS1* la ciclul gimnazial/nivel A2, limbile engleză şi franceză.

Nr. crt.	Variabilă	Indicator	Fixarea rezultatelor	Comentarii/Sugestii
1	***Angajarea şi implicarea elevilor***	Numărul de elevi activi la lecţie şi numărul de elevi pasivi la lecţie variază sau este stabil.	Nivelul de implicare al elevilor variază între clase, fiind influenţat de interesul pentru temă şi dificultatea sarcinilor; conţinuturile lecţiilor sunt în general adaptate nivelului ***CECRL*** şi vârstei elevilor, iar obiectivele operaţionale se aliniază celor specifice şi interdisciplinare; temele sunt în concordanţă cu curriculumul scris şi reflectate corect în manuale; timpul este considerat suficient dacă lecţia este bine structurată, iar activităţile de învăţare sprijină	*Se recomandă introducerea de activităţi interactive şi resurse suplimentare pentru a stimula participarea elevilor, mai ales în cazul celor cu nivel lingvistic mai scăzut; lucrul diferenţiat şi cooperativ trebuie susţinut de sarcini clare şi roluri bine definite pentru fiecare elev.*

			realizarea obiectivelor, cu unele necesităţi de diversificare.	
2	***Calitatea conţinuturilor***	Conţinutul subiectului la lecţia de LS1 este conform nivelului ***CECRL*** şi particularităţilor de vârstă şi de învăţare ale elevilor.	Conţinuturile tematice şi lingvistice sunt, în general, conforme cu nivelul A2 de referinţă al ***CECRL*** şi cu particularităţile de vârstă ale elevilor; progresia tematică este relativ coerentă, iar lecţiile facilitează parcurgerea obiectivelor în ritmuri diverse; implicarea elevilor este susţinută prin teme atractive şi materiale suplimentare adaptate.	*Ar fi utilă o colaborare mai strânsă între autorii manualelor pentru a asigura coerenţa şi progresia tematică pe parcursul anilor de studiu; activităţile interactive şi materialele adiţionale ar trebui să completeze oferta manualelor pentru o implicare mai activă a elevilor.*
3	***Claritatea şi coerenţa obiectivelor***	Obiectivele operaţionale ale lecţiei/lecţiilor la LS1 sunt coerente cu cele specifice şi interdisciplinare şi asigură formarea procesuală a acestora.	Obiectivele lecţiilor sunt, în cele mai multe cazuri, formulate coerent şi legate de obiectivele specifice şi interdisciplinare, sprijină dezvoltarea competenţelor	*Se propune dezvoltarea unui ghid metodologic care să includă exemple concrete de obiective interdisciplinare şi sugestii de reflecţie pentru elevi; astfel s-ar sprijini o mai bună orientare a demersului*

			lingvistice şi pot ghida desfăşurarea lecţiilor într-un mod funcţional şi integrativ.	*didactic şi o aplicare eficientă a obiectivelor.*
4	***Conformitatea temei lecţiei cu curriculumul scris***	Tema lecţiei/ lecţiilor este în corespundere cu curriculumul scris la LS1 în funcţie şi este reflectată în manualul şcolar la LS1.	Temele lecţiilor sunt conforme cu curriculumul scris şi manualele, fiind corelate cu unităţile tematice şi lingvistice; progresia conţinuturilor este logică şi bine structurată, permiţând o abordare coerentă a învăţării.	*Manualele ar trebui să menţină progresia logică a conţinuturilor tematice şi să includă aplicaţii funcţionale care să permită integrarea cunoştinţelor; rubrica tematică ar putea fi extinsă cu referinţe culturale şi activităţi de conectare la realitatea cotidiană.*
5	***Gestionarea timpului şi a resurselor***	Timpul pentru a realiza activităţile de învăţare şi exerciţiile recomandate în manualul la lecţia de LS1 este suficient.	Timpul alocat activităţilor este, în general, suficient pentru realizarea sarcinilor propuse, cu condiţia organizării eficiente a lecţiei; aplicarea echitabilă a timpului în funcţie de nivelul elevilor este esenţială pentru succesul	*Pentru o valorificare optimă a timpului didactic este esenţială structurarea clară a lecţiei şi folosirea sarcinilor diferenţiate; resursele vizuale şi exerciţiile în echipă pot eficientiza procesul şi susţine participarea elevilor cu ritmuri diferite de învăţare.*

			procesului educațional.	
6	***Optimizarea procesului de predare - învățare***	Activitățile de învăţare şi produsele recomandate la LS1 asigură realizarea obiectivelor operaționale.	Activitățile propuse contribuie la realizarea obiectivelor operaționale, dar este nevoie de o diversificare mai pronunţată a produselor de învăţare pentru a stimula creativitatea şi angajarea elevilor în contexte reale şi autentice.	*Se recomandă diversificarea activităţilor şi produselor de învăţare prin includerea de sarcini creative, jocuri de rol, benzi desenate, rebusuri şi proiecte colaborative care stimulează gândirea critică şi utilizarea funcţională a limbii în contexte reale.*

În ansamblu, predarea LS1 în ciclul gimnazial reflectă o conformitate satisfăcătoare cu curriculumul scris, cu activităţi care susţin atingerea obiectivelor operaționale, conţinuturi adaptate nivelului A2 al ***CECRL VC*** şi particularităţilor de vârstă, precum şi o angajare activă a elevilor, mai ales atunci când temele sunt atractive şi relevante. Obiectivele lecţiilor sunt formulate coerent şi se aliniază celor specifice şi interdisciplinare, iar timpul alocat este în general suficient pentru desfăşurarea sarcinilor. Cu toate acestea, se recomandă completarea lecţiilor cu materiale audiovizuale, resurse autentice şi activităţi interactive suplimentare, adaptate nevoilor elevilor din clase eterogene, precum şi o diversificare a produselor finale care să stimuleze creativitatea şi participarea activă. Este necesară clarificarea metodologică a obiectivelor în raport cu descriptorii ***CECRL VC***, o colaborare mai strânsă între autorii de manuale pentru asigurarea progresiei tematice şi integrarea coerentă a obiectivelor interdisciplinare. Sprijinirea cadrelor didactice prin exemple concrete şi metode active ar contribui semnificativ la o învăţare autentică, eficientă şi centrată pe elev.

Tabel 3. Sinteza generalizată a rezultatelor şi sugestiilor monitorizării *CLS1* la ciclul liceal/nivel B1, limbile engleză şi franceză

Nr. crt.	Variabilă	Indicator	Fixarea rezultatelor (sinteză)	Comentarii/Sugestii (sinteză)
1	***Conformitatea temei lecţiei cu curriculumul scris***	Tema lecţiei/lecţiilor este în corespundere cu curriculumul scris la LS1 şi reflectată în manual.	Temele lecţiilor sunt în general conforme curriculumului şi manualelor, reflectând o abordare tematică bine structurată. Totuşi, în unele cazuri, apar neconcordanţe între unităţile tematice şi nivelul de complexitate a sarcinilor propuse. Manualele respectă direcţiile curriculare, dar necesită completări funcţionale.	*Manualele trebuie completate cu aplicaţii culturale şi exerciţii funcţionale care leagă conţinutul de realitatea cotidiană. Rubricile tematice pot fi extinse prin conexiuni interdisciplinare şi ancorări în societate.*
2	***Claritatea şi coerenţa obiectivelor***	Obiectivele operaţionale ale lecţiei/lecţiilor la LS1 sunt coerente cu cele specifice şi interdisciplinare şi asigură formarea procesuală a acestora.	Obiectivele sunt, în mare parte, formulate clar şi coerent cu taxonomia educaţională, dar nu întotdeauna integrează atitudinile şi valorile. Interdisciplinaritatea este punctată ocazional şi nu este suficient	*Este necesară integrarea unor ghidaje explicite şi a reflecţiei asupra obiectivelor în proiectarea lecţiilor, cât şi integrarea coerentă a atitudinilor şi valorilor în aceste obiective. Un ghid metodologic cu exemple interdisciplinare şi*

			susţinută. Este nevoie de mai multă claritate şi structură în formularea obiectivelor.	*de formulare taxonomică ar facilita aplicarea practică de către profesori.*
3	***Calitatea conţinuturilor***	Conţinutul subiectului la lecţia de LS1 este conform nivelului ***CECRL*** şi particularităţilor de vârstă şi de învăţare ale elevilor.	Conţinuturile sunt aliniate ***CECRL*** şi adaptate vârstei elevilor, dar se remarcă o progresie conţinutală inegală între clase. Temele actuale, media digitală şi resursele autentice facilitează implicarea şi învăţarea semnificativă. Se impune o ajustare mai clară a succesiunii conţinuturilor între clasele X-XII.	*Autorii de manuale ar trebui să colaboreze pentru asigurarea unei progresii coerente între clase. Se sugerează includerea unor teme mai ancorate în realitatea elevilor şi contextul actual. Introducerea mai multor activităţi autentice, media şi exerciţii interactive ar susţine o învăţare aplicativă şi atractivă.*
4	***Optimizarea procesului de predare - învăţare***	Activităţile de învăţare şi produsele recomandate la LS1 asigură realizarea obiectivelor operaţionale.	Activităţile propuse susţin obiectivele generale, dar nu întotdeauna răspund nevoilor diferenţiate ale elevilor. Se impune diversificarea exerciţiilor şi produselor finale. Metodele moderne, evaluarea online şi proiectele	*Ar fi oportună diversificarea surselor didactice şi includerea activităţilor diferenţiate ce vor susţine progresul tuturor elevilor. Se propune includerea unor activităţi variate (podcasturi, ghiduri, proiecte vizuale, jocuri de rol) şi a evaluărilor online. Produsele finale trebuie să reflecte*

			media contribuie la dezvoltarea competenţei de comunicare.	*nu doar nivelul lingvistic, ci şi creativitatea şi autonomia elevilor.*
5	***Angajarea şi implicarea elevilor***	Numărul de elevi activi la lecţie şi numărul de elevi pasivi la lecţie variază sau este stabil.	Gradul de implicare al elevilor variază în funcţie de temă, metodele propuse şi motivaţia internă. Activităţile interactive, sarcinile provocatoare şi contextul tematic atractiv determină o participare mai activă. Sunt observaţi elevi mai implicaţi în lecţii care includ jocuri de rol, activităţi de grup şi sarcini personalizate.	*Se recomandă alinierea duratei lecţiilor cu nivelul de complexitate al conţinutului propus, diversificarea metodelor pentru stimularea implicării elevilor pasivi: întrebări directe, activităţi de reflecţie, sarcini interactive, învăţare prin proiect. Adaptarea conţinuturilor la interesele elevilor este esenţială pentru creşterea motivaţiei.*
6	***Gestionarea timpului şi a resurselor***	Timpul pentru a realiza activităţile de învăţare este suficient, iar resursele sunt adecvate.	Timpul didactic este deseori insuficient pentru a atinge profunzimea necesară în unele unităţi. Ritmurile diferite de învăţare ale elevilor şi complexitatea sarcinilor impun adaptări. Resursele sunt disponibile, dar utilizarea lor eficientă depinde de planificarea riguroasă şi de accesul la platforme digitale.	*Extinderea duratei lecţiilor complexe, folosirea fişelor diferenţiate şi integrarea platformelor educaţionale interactive pot sprijini o gestiune eficientă a timpului. Este nevoie de o planificare adaptată ritmului fiecărui elev.*

Monitorizarea realizată la nivel liceal relevă o aplicare general conformă a ***CLS1***, în special în ceea ce privește coerența tematică, adaptarea conținuturilor la nivelul B1 al ***CECRL VC*** cu subnivelurile naționale respective (B1.1–B1.3) și respectarea particularităților de vârstă ale elevilor. Temele lecțiilor și obiectivele operaționale sunt, în cele mai multe cazuri, aliniate cu prescripțiile curriculumului și taxonomia educațională. Se constată o implicare activă a elevilor atunci când sunt utilizate metode interactive, iar materialele didactice – în special cele autentice sau digitale – sunt apreciate pentru relevanța lor. Activitățile propuse permit atingerea treptată a competențelor vizate, în special când sunt însoțite de produse finale aplicative și contextualizate. Manualele și planificările respectă structura curriculară, cadrele didactice manifestând interes pentru integrarea progresivă a cerințelor din CECRL.

Cu toate acestea, sunt necesare unele ajustări pentru a consolida coerența curriculară pe verticală, în special între clasele X–XI–XII, și pentru a asigura o progresie clară a competențelor. Este recomandată formularea mai echilibrată a obiectivelor operaționale, cu accent pe integrarea dimensiunii atitudinale și valorice, precum și extinderea interdisciplinarității prin exemple aplicabile în ghidurile metodologice. Timpul alocat lecțiilor este, în unele cazuri, insuficient, necesitând o reconfigurare a ponderii tematice sau sprijin prin materiale suplimentare care să faciliteze învățarea profundă și formativă. Se observă diferențe între manuale în ceea ce privește actualitatea tematicii și echilibrul dintre componentele lingvistice și culturale. Este necesar de diversificat produsele finale și metodele de evaluare (inclusiv digitale), pentru a răspunde nevoilor elevilor și pentru a susține învățarea diferențiată, a stimula creativitatea, autonomia și reflecția critică. Adaptarea resurselor la ritmurile de învățare și introducerea mai multor materiale didactice complementare (fișe diferențiate, aplicații interactive, conținuturi media) ar sprijini învățarea personalizată și ar crește eficiența procesului educațional.

CONCLUZII

Monitorizarea ***CLS1*** predat în învățământul general de către CDM relevă o implementare coerentă și progresivă pe cele trei niveluri de

studii: primar, gimnazial şi liceal.

Aşadar, la nivel primar, accentul a fost pus pe corelarea temelor şi obiectivelor cu vârsta şi nivelul de dezvoltare al elevilor, conţinuturile fiind în general accesibile, atractive şi bine sprijinite de manuale. Se remarcă, totuşi, o funcţionalitate satisfăcătoare a curriculumului, cu recomandări punctuale privind diversificarea activităţilor şi resurselor didactice.

La ciclul gimnazial, se observă o aliniere solidă între curriculumul scris şi lecţiile desfăşurate, însă apar şi provocări privind formularea obiectivelor în termeni taxonomici, adaptarea conţinuturilor la interesele elevilor a căror participare variază în funcţie de relevanţa temei şi a metodelor didactice, necesitându-se integrarea unor strategii diferenţiate şi interactive.

Pentru ciclul de liceu, CDM reflectă o abordare matură a curriculumului, cu o atenţie crescută pentru formularea obiectivelor şi integrarea competenţelor vizate de ***CECRL VC***. Totuşi, se semnalează decalaje între complexitatea temelor şi timpul alocat, diferenţe între manuale şi o nevoie clară de diversificare metodologică. Implicarea elevilor este direct influenţată de autenticitatea temelor şi utilizarea resurselor adiţionale, iar evaluarea rămâne uneori insuficient integrată în dinamica lecţiei.

În ansamblu, toate cele trei niveluri indică un angajament real al cadrelor didactice faţă de calitatea implementării curriculumului. Observaţiile formulate în registre reflectă o înţelegere profundă a finalităţilor educaţionale şi o preocupare constantă pentru optimizarea predării. Gradul de funcţionalitate al ***CLS1*** este per ansamblu satisfăcător spre ridicat, cu tendinţe clare de progres curricular şi metodologic, recomandările expuse fiind necesare pentru perspectiva imediată.

Utilizarea *REM* s-a dovedit a fi eficientă ca instrument fiabil de colectare a datelor direct din practică. Acesta oferă nu doar o imagine detaliată asupra modului în care curriculumul este transpus la clasă, ci şi o platformă de reflecţie profesională din partea cadrelor didactice. Fiind completate de profesori din diverse regiuni şi contexte educaţionale, registrele au oferit o bază solidă pentru evaluarea funcţionalităţii ***CLS1*** şi formularea de recomandări relevante pentru politica educaţională.

În acest sens, se propune consolidarea și extinderea utilizării *REM* în procesele de monitorizare curentă, dar și în evaluările de etapă ale curriculumului, ca suport valoros în fundamentarea deciziilor curriculare viitoare. Monitorizarea curriculară, realizată sistematic și fundamentată pe instrumente precum *REM*, constituie un pilon esențial al politicilor educaționale moderne, întrucât sunt identificate nu doar aspectele funcționale sau disfuncționale ale curriculumului aplicat, ci și o înțelegere contextualizată a modului în care acesta răspunde realităților din teren. Datele culese direct de la cadrele didactice oferă o perspectivă autentică asupra nevoilor elevilor, provocărilor didactice și oportunităților de dezvoltare. În acest sens, rezultatele monitorizării ar trebui valorificate ca reper strategic în procesul de revizuire și elaborare a viitorului curriculum la limba străină, pentru a asigura o coerență reală între documentele de politică educațională, resursele pedagogice și practicile din sala de clasă.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. GUȚU, I. (coord.), GUȚU, I., MUNCA-AFTENEV, D. et alii (autori). *Învățământul primar. Curriculum National. Limba străină I. Curriculumul disciplinar. Ghidul de implementare a curriculumului disciplinar*. Chișinău : MECC, 2018. 124 p. ISBN 978-9975-3258-6-8.
2. CUTASEVICI, A. [et al.] (coord.), GUȚU, V., GUȚU, I. (exp. coord.), MUNCA-AFTENEV, D. (coord.) [et al.]. *Limba străină. Curriculum național. Clasele 5-9. Curriculum disciplinar : Ghid de implementare* / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. Chișinău: Lyceum, 2020 (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 156 p. ISBN 978-9975-3437-8-7.
3. CUTASEVICI, A. [et al.] (coord.), GUȚU, V., GUȚU, I. (exp. coord.), MUNCA-AFTENEV, D. (coord.) [et al.]. *Limba străină. Curriculum național. Clasele 10-12. Curriculum disciplinar : Ghid de implementare* / Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova. - Chișinău: Lyceum, 2020, (F.E.-P. "Tipografia Centrală"). 128 p. ISBN 978-9975-3437-9-4.
4. *Cadre Européen Commun de Référence pour les Langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire* - Strasbourg, CE (2018/2020). Disponibil: https://rm.coe.int/cadre-europeen-

commun-de-reference-pour-les-langues-apprendre-enseigne/1680a4e270.
5. STENHOUSE, L. *An Introduction to Curriculum Research and Development*, London: Heinemann, 1975. 248 p. ISBN-10. 9780435808501; ISBN-13. 978-0435808501.
6. SCRIVEN, M. *Evaluation thesaurus* (4th ed.). Newbury Park: Sage Publications, 1991. 183 p. ISBN-10. 0803943644 ; ISBN-13. 978-0803943643.
7. GRUNDY, S. *Curriculum: Product or Praxis*. University of New England, USA, 1987. 215 p. ISBN 9781850002055.
8. LITTLEWOOD, W. The Task-Based Approach: Some Questions and Suggestions. În: *ELT Journal*, Volume 58, Issue 4, 2004, p. 319-326. ISSN 0951-0893; EISSN 1477-4526.
9. GUȚU, V., ȚURCANU, C., ȘEVCIUC, M. *Monitorizarea curriculumului școlar : concept și metodologie*. Chișinău : CEP USM, 2024. 101 p. ISBN 978-9975-62-720-7.
10. GUȚU, I., LUNGU, S., CHIRIAC, N. Metodología şi instrumentarul monitorizării curricula la limba străină: etapizări şi strategii. În : *Probleme de lingvistică, traducere şi studii literare.* Materialele Conferinţei ştiinţifice naţionale in honorem professoris Iraida Condrea. Chişinău, USM, 25 octombrie 2024. Chişinău: [S. n.], 2024 (CEP USM), p.140-153. ISBN 978-9975-62-813-6 (PDF).
11. SARIVAN, L., SINGER, M. Curriculum sub reflector. Raport tehnic privind dezvoltarea curriculară în perioada 2001-2008. În: *Revista de Pedagogie*. Bucureşti, IŞE, 7-12/ 2008, p.21-51. ISSN: 0034-8679.
12. CĂPIȚĂ, L. E. Creative Curriculum Delivery at School Level. Practioners' Perspectives. În : *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. Bucureşti, Volume 180, 5 May 2015, p. 517-523. ISSN 1877-0428.
13. BERCU, N. O perspectivă metodologică asupra interacţiunii dintre actori şi factori în dezvoltarea şi implementarea curriculumului la nivel de şcoală şi de clasă. În: *Revista de Pedagogie*. Bucureşti, IŞE, 2013, Nr.2, p.23-44. ISSN 0034-867.

N.B.: Studiul a fost elaborat în cadrul Subprogramului de Stat *"Teoria şi metodologia monitorizării şi dezvoltării continue şi ciclice a Curriculumului şcolar"*, cifrul 01.14.01.